Муқəддəс Китап

Инҗил 25-қисим

«Юһанна «3»»

© Муқәддәс Китап 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Уйғурчә Муқәддәс тәрҗимиси»

Инжил 25-қисим

«Юһанна «3»»

(Расул Юһанна язған үчинчи мәктуп)

Кириш сөз

Бу қисқа хәтниң муәллипи расул Юһанна. Хәт өзи җамаәттики Гаюс исимлиқ бир қериндашқа йезилғандур. Хәткә қариғанда, Гаюс «Кичик Асия» (һазирқи Түркийә)дики мәлум бир җамаәткә мәсъул бир йетәкчи еди. Бизниңчә бир нәччә жил бурун расул Юһанна Гаюсниң етиқат йолиға киришиниң васитичиси болған еди (чүнки у бир қетим Гаюсқа «мениң балилирим»дин бириниң сүпитидә сөз қилиду (4-айәт)).

Хәтни йезишниң арқа көрүнүши мундақ: — бир нәччә қериндаш Юһанна хизмәт қиливатқан җамаәтниң өзи яки униңға йеқин турған җамаәтләр арисидин чиқип, хуш хәвәрни тарқитишқа йол алған еди. Улар биринчи қетим сәпәр қилғанда Гаюс вә у хизмәт қиливатқан җамаәттикиләргә йолуғуп қелип, улар тәрипидин күтүвелинған. Юһаннаниң йениға қайтип кәлгәндә улар тәбиий һалда униңға вә җамаәттикиләргә Гаюсниң меһмандостлуғи, шундақла сәпиригә ярдәм бәргәнлиги тоғрилиқ гувалиқ бәргән.

Улар һазир йәнә бир қетимлиқ «хуш хәвәр тарқитиш сәпири» үчүн йолға чиқмақчи. Шуниң үчүн Юһанна ушбу хәтни йезип уларға: «Гаюсниң жутидин өткиниңларда униңға буни тапшуруп бериңлар» дәп тапилиған еди. Хәтниң мәхсити Гаюстин бу қериндашларниң сәпәрни давамлаштурушиға йәнә бир қетим ярдәм беришкә өтүнүш вә риғбәтләндүрүштин ибарәт еди. Демисәкму, хәт һәммимизни хуш хәвәр хизмитидә «йолға чиққан» қериндашлиримизға охшашла ярдәм беришкә җекиләйду.

Шу қериндашлар ичидә бәлким Гаюс тонумайдиған бири, йәни Демитриус исимлиқ қериндаш бар еди (12-айәт) вә хәт униңға Демитриусни тәвсийә қилип тонуштуриду. Демитриус бу «хуш хәвәр әтрити»ниң мәсъулиму?

Хәт Гаюсқа йәнә Диотрәпәс дегән бириси тоғрилиқ агаһландуриду. Диотрәпәс болса Гаюс турған җайға йеқин жуттики башқа бир җамаәт ичидә көзгә көрүнгән, өзини чоң тутидиған бир киши болса керәк. Юһаннаниң Диотрәпәс тоғрилиқ әрзи Диотрәпәсниң «сахта тәлимчи» екәнлигидин әмәс, бәлки униң һакавурлуқ қилип, җамаәт үстигә һоқуқвазлиқ қилғанлиғи үчүндур. Һалбуки, бирким товва қилмай һакавурлишиварсә, ахир берип сахта тәлим беришкә башлайду. Сәвәви, һакавур киши һаман өзиниң әскилиги үчүн банә издәп һәқиқәтни бурмилайдиған болиду. Иблисниң өзи әслидә шундақ һакавурлишиши билән ахирида бүгүнки ялғанчи һалитидә қалған әмәсму?

Хәтниң мәзмуни: —

1. Дуайисалам (1-4-айәтләр)
2. Гаюсни тәрипләш (5-8-айәтләр)
3. Диотрәпәсниң қилмишлири (9-11-айәтләр)
4. Демитриусни тәриплиш (12-айәтләр)
5. Ахирқи сөз (13-15-айәтләр)

••••••••

Юһанна «3»

«Расул Юһанна язған үчинчи мәктуп»

1 1 Мәнки ақсақал өзәм һәқиқәттә сөйгән сөйүмлүк Гаюсқа салам! 2 И сөйүмкүк достум,
җениң гүлләнгәндәк, һәммә ишлириңниң гүллинишигә вә тениңниң саламәт
болушиға тиләкдашмән. 3 Қериндашлар келип, сәндә болған һәқиқәт тоғрилиқ гувалиқ
бәргәндә, мән интайин бәк хошалландим; чүнки сән һәқиқәттә давамлиқ меңиватисән.
4 Маңа нисбәтән, әзиз балилиримниң һәқиқәттә меңиватқанлиғини аңлаштинму чоң
хошаллиқ йоқтур.

Хуш хәвәр хизмитидә болидиғанларға ярдәм бериш

5 Сөйүмлүк достум, йениңға барған қериндашларға (гәрчә улар саңа натонуш болси-
му) қилғанлириңниң һәммисидә ихласмәнлигиң испатлиниду. 6 Улар җамаәт алдида
сениң бу меһир-муһәббитиң тоғрисида гувалиқ бәрди. Уларни йәнә Худаниң йолиға
лайиқ сәпиригә узитип қойсаң, яхши қилған болисән. 7 Чүнки улар сәпәрдә ят әллик
етиқатсизлардин һеч немә алмай, шу мубарәк нам үчүн йолға чиқти. 8 Шуңа, һәқиқәт
билән хизмәтдаш болуп тәң ишлигүчи болуш үчүн биз шундақларни қоллап-қувәтли-
шимизгә тоғра келиду.
9 Бу тоғрилиқ җамаәткә мәктүп яздим. Лекин уларниң арисида өзини чоң тутуп, җа-
маәткә баш болуш тамасида болған Диотрәпәс бизни қобул қилмайду. 10 Шуниң үчүн

1:2 **«И сөйүмкүк достум, җениң гүлләнгәндәк, һәммә ишлириңниң гүллинишигә вә тениңниң саламәт болушиға тиләкдашмән»** — «җениңниң гүлләнгәндәк...»: — демәк, Гаюсниң ички дунияси интайин бай, роһий байлиқлири наһайити көп.

–Бу айәткә қариғанда, Худаниң өз пәрзәнтлиригә болған ирадисини умумән ейтқанда уларниң тениниң сағлам болуши, дегили болиду.

1:3 **«сәндә болған һәқиқәт тоғрилиқ гувалиқ бәргәндә,...»** — яки «сениң тоғрандә һәқиқәт бойичә гувалиқ бәргәндә,...».

1:4 **«Маңа нисбәтән, әзиз балилиримниң һәқиқәттә меңиватқанлиғини аңлаштинму чоң хошаллиқ йоқтур»** — «әзиз балилирим»: — бу айәттин бизгә рошәнки, Гаюс *(бәлким хелә бурунла)* расул Юһанна арқилиқ хуш хәвәрни қобул қилған вә шундақла униң «әзиз балилири»дин бири болуп қалған.

1:5 **«Сөйүмлүк достум, йениңға барған қериндашларға гәрчә улар саңа натонуш болсиму қилғанлириңниң һәммисидә ихласмәнлигиң испатлиниду»** — бу қериндашлар җамаәтләргә тәсәлли-риғбәт йәткүзүш, тәлим бериш вә хуш хәвәрни тарқитиш үчүн яқа жутларға чиққан. 7-айәтни көрүң.

1:6 **«Улар җамаәт алдида сениң бу меһир-муһәббитиң тоғрисида гувалиқ бәрди»** — «җамаәт» мошу йәрдә муәллипниң өз җамаитини көрсәтсә керәк. **«Уларни йәнә Худаниң йолиға лайиқ сәпиригә узитип қойсаң, яхши қилған болисән»** — «Уларни ... сәпиригә узитип қойсаң...»: — бу айәтниң хәвиригә қариғанда, бу қериндашлар хуш хәвәрни тарқитишқа чиққанда, бурун бир қетим Гаюс тәрипидин күтүвелинған. Шуниңдин кейин улар Юһаннаниң, шундақла өз җамаитиниң йениға қайтип кәлди, Гаюс тоғрилиқ гувалиқ бәрди. Улар һазир қайтидин сәпәргә чиққан, Юһанна Гаюсқа язған ушбу хәтни бәлким сәпәргә чиққанлар Гаюсқа тапшурушқа елип бариду.

1:7 **«Чүнки улар сәпәрдә ят әллик етиқатсизлардин һеч немә алмай, шу мубарәк нам үчүн йолға чиқти»** — «ят әллик етиқатсизлар» мошу йәрдә «ят әлликләр» яки «ят әлләр» дегән сөз билән ипадилиниду. Адәттә бу сөз «Йәһудий болмиған әлләр»ни көрситиду, лекин мошу йәрдә «етиқатсизлар» дегән көчмә мәнада ишлитилиду.

–«Шу мубарәк нам үчүн» — грек тилида пәқәт «нам» билән ипадилиниду; чүнки Юһанна вә шу қериндашлар үчүн пәқәт бирла нам мәвҗут еди *(йәни бирдин-бир Мәсиһниң намидур)*. Мәсилән, «1Юһ.» 2:12ниму көрүң).

1:8 **«Шуңа, һәқиқәт билән хизмәтдаш болуп тәң ишлигүчи болуш үчүн биз шундақларни қоллап-қувәтлишимизгә тоғра келиду.»** — «һәқиқәт билән хизмәтдаш болуп тәң ишлигүчи болуш үчүн» — буниңға қариғанда «һәқиқәт» дегән ибарә «Һәқиқәтниң Роһи», йәни Муқәддәс Роһниң Өзини көрситиду.

–«Қоллап-қувәтләш» — грек тилида «қобул қилиш»дегән пеил билән ипадилиниду вә өйдә күтивелишини чоқум өз ичигә алиду.

–«Биз шундақларни қоллап-қувәтлишимизгә тоғра келиду» — бу айәттики «биз» шүбһисизки, барлиқ етиқатчиларни өз ичигә алиду.

1:9 **«Бу тоғрилиқ җамаәткә мәктүп яздим. Лекин уларниң арисида өзини чоң тутуп, җамаәткә баш болуш**

мән барғанда, униң қилған әскиликлирини, йәни униң бизниң үстимиздин қилған рәзил сөзлири билән ғевитини йүзигә салимән; у униңлиқ биләнла тохтап қалмайду, йәнә сәпәрдики қериндашларни қобул қилмайла қалмай, қобул қилмақчи болғанларниму тосиду вә һәтта уларни жамаәттин қоғлап чиқириватиду.
[11] И сөйүмлүк достум, яманлиқтин әмәс, яхшилиқтин үлгә алғин. Яхшилиқ қилғучи Худадиндур. Яманлиқ қилғучи Худани һеч көрмигәндур.
[12] Демитриусни болса һәммәйлән, һәтта һәқиқәтниң өзи яхши гувалиқ берип тәрипләйду. Бизму униңға гувалиқ беримиз вә гувалиғимизниң һәқиқәт екәнлигини сәнму билисән.

[13] Саңа язидиған йәнә көп сөзлирим бар еди; лекин қәләм билән сияһни ишләткәндин көрә,
[14] Сән билән пат арида дидар көрүшүшни арзу қилимән; шу чағда дәқәмдәдә сөзлишимиз.
[15] Саңа хатиржәмлик яр болғай! Достлардин саңа салам. Сәнму у йәрдики достларға исим-фамилилири бойичә мәндин салам ейтқайсән.

тамасида болған Диотрәпәс бизни қобул қилмайду» — рошәнки, бу айәттә тилға елинған «жамаәт» Юһанна яки Гаюс билән мунасивәтлик жамаәт әмәс, бәлки Гаюс турған жутқа йеқин жайлашқан бир жамаәт еди.

1:10 **«Шуниң үчүн мән барғанда, униң қилған әскиликлирини, йәни униң бизниң үстимиздин қилған рәзил сөзлири билән ғевитини йүзигә салимән»** — «йүзигә салимән» грек тилида «әслитимән» билән ипадилиниду. Юһанна бу яманлиқни Диотрәпәстин башқа һеч кимгә әсләтмәйду! **«У униңлиқ биләнла тохтап қалмайду, йәнә сәпәрдики қериндашларни қобул қилмайла қалмай...»** — бу «қериндашлар» жуқурида тилға елинған хуш хәвәрни тарқитиш үчүн йолға чиққан қериндашлардур. **«... қериндашларни қобул қилмайла қалмай, қобул қилмақчи болғанларниму тосиду вә һәтта уларни жамаәттин қоғлап чиқириватиду»** — Диотрәпәсниң жамаәткә ақсақал болған-болмиғанлиғи ениқ әмәс, ишқилип жамаәт ичидә хелә тәсири бар адәм болса керәк.

1:11 Зәб. 36:27; Йәш. 1:16; 1Пет. 3:11; 1Юһа. 3:6.

1:12 **«Демитриусни болса һәммәйлән, һәтта һәқиқәтниң өзи яхши гувалиқ берип тәрипләйду»** — мүмкинчилиги барки, Демитриусниң өзи Юһаннаниң йенидин йолға чиққан «хуш хәвәрчи қериндашлар»ниң бири *(һәтта уларниң башлиғи)* еди.

–«һәқиқәтниң өзи... гувалиқ бериду» — Бизниңчә мошу йәрдә «һәқиқәт» шүбһисизки, «Һәқиқәтниң Роһи», йәни Муқәддәс Роһниң өзини көрситиду. Демәк, Муқәддәс Роһ билән толған һәр бир киши Демитриус билән учрашқанда, өзиниң роһида Демитриусниң қандақ адәм екәнлиги тоғрилиқ Муқәддәс Роһтин болған гувалиғи болиду. «Қошумчә сөз»имизни көрүң.

–«һәқиқәт екәнлигини сәнму билисән» яки «һәқиқәт екәнлигини силәрму билисиләр».

1:13 **«лекин қәләм билән сияһни ишләткәндин көрә, ...»** — грек тилида «лекин сияһ вә қәләмни ишләткәндин көрә, ...» дейилиду.

1:13 2Юһа. 12.

1:15 **«Саңа хатиржәмлик яр болғай! Достлардин саңа салам»** — «достлар» Юһаннаниң йенидики барлиқ қериндашларни көрсәтсә керәк. Юһанна «сениң достилириң» яки «мениң достлирим» демәйду. Һәқиқий қериндаш болса һәр бир башқа қериндашқа, йәни Худани сөйгүчиләрниң һәммисигә досттур. **Сәнму у йәрдики достларға исим-фамилилири бойичә мәндин салам ейтқайсән»** — жуқурида ейтқинимиздәк, «достлар» мошу йәрдә Гаюсниң йенидики барлиқ қериндашларни көрситиду.

Қошумчә сөз

(1:12)

«**Демитриусни болса һәммәйләң, һәтта һәқиқәтниң Өзи яхши гувалиқ берип тәрипләйду. Бизму униңға гувалиқ беримиз вә гувалиғимизниң һәқиқәт екәнлигини сәнму билисән**».

Бу айәттики «**һәқиқәтниң Өзи** (Демитриус тоғрилиқ) **... гувалиқ бериду**» дегән қизиқ учурни оқуғанда бәзи оқурмәнләр униңдин атлап өтүп кетиши мүмкин.

Аз болмиған алимлар бу сөзләрниң мәнаси үстидә пәқәт: —

«Демитриус һаятини һәқиқәт ичидә өткүзиду; шуниң билән һәр бир көз егиси униңда шундақ йолда намайән болған һәқиқәт арқилиқ униң қандақ адәм екәнлигини көрәләйду» дәйду.

Гәрчә бу баянни раст (вә шундақла Юһаннаниң көрсәткән мәнаси шуни өз ичигә алиду) дәп етирап қилсақму, Юһаннаниң ушбу сөзлириниң аддий вә толуқ мәнаси болса: — һәқиқәт шәхс сүпитидә шундақ гувалиқ бериду, дәп қараймиз. Шу шәхс болса Муқәддәс Роһтур, йәни барлиқ Худани сөйгүчиләрдә макан тутқан «һәқиқәтниң Роһи»дин башқа һеч ким әмәстур. Дәрвәқә биз «1Юһ.» 5:6дә «**Бу ишларға гувалиқ бәргүчи болса Роһтур, чүнки Роһ Өзи һәқиқәттур**» дәп оқуймиз.

Әнди ким Роһниң шундақ гувалиғини аңлалайду, чүшинәләйду? Дәл шу роһқа толдурулғанлар әмәсму? «1Юһ.» 5:10дә Муқәддәс Роһ мәңгүлүк һаят тоғрилиқ бу һаят егилиригә гувалиқ бериду, дейилиду. Расул Павлус бизгә «Рим.» 8:16дә охшаш хәвәрни ейтиду. Ахирқи шу айәттә йәнә, Муқәддәс Роһниң инсанларға Худаниң гувалиғини йәткүзүши уларниң инсаний роһи яки виждани арқилиқ болиду, дәп көрситилиду («Рим.» 8:16ниму көрүң).

Шуңа Худаниң Муқәддәс Роһи тәрипидин кәлгән, җамаәткә <u>беваситә</u> йәткүзүп ата қилинидиған <u>гувалиқ бар</u> дәп ишинимиз. Бу гувалиқ һеч болмиғанда <u>бәзи әһвалда</u> Худани һәқиқий сөйгән адәмләр тоғрилиқ берилиду, вә һәтта дайим берилиши мүмкин. Өзимизниң туйғун, сезимчан болмаслиғимиз вә галлиғимиз түпәйлидин бу гувалиқни сәзмәй қелишимиз мүмкин. Вәһаләнки, адәмләр билән барди-кәлди қилғинимизда уларниң қандақ адәм екәнлиги жүрүш-туруши арқилиқ һаман билиниду (Рәббимизниң: «**Уларни** (йәни сахта яки һәқиқий пәйғәмбәрләрни) **өзлири чиқарған мевисидин пәриқ етәләйсиләр**» дегинидәк; «Мат.» 7:20ни көрүң). Һалбуки, бәзи әһвалларда (болупму бириси җамаәттики қериндиши үстидин шикайәт қилғинида) Худаниң авазини беваситә аңлаш интайин зөрүр болуши мүмкин. Ким бислун, Юһаннаниң Демитриусқа қаратқан бу тәрипләйдиған гувалиғи бирисиниң Демитриусниң үстидин қилған сәвәпсиз бирәр әрзигә рәддийә бериш үчүнму техи?

Бундақ роһий гувалиқни аңлаш расул Павлус ейтқан «**роһларни пәриқ етиш**» дегән роһий илтипат биләнму зич мунасивәтликтур («1Кор.» 12:10). Бу илтипат пәқәт яман

роһларниң (җинларниң) һәрикәтлири (бар болса)ни пәриқ етиш болупла қалмай, бәлки бәзидә мәлум инсанниң түп маһийитини (рәзил болсун, пәзиләтлик болсун), йәни униң роһи ичидә немә дуния бар екәнлигини пәриқ етиштин ибарәттур.